

Pártélet

A II. kongresszus célkitűzéseinek megvalósításáért harcolnak

Ugy az épület, mint a butorasz-talos szakmában fontos tényező a vasalás. Ha nem jön a pántok, a zá-
rak, nehézséget, akadályt okoznak a
szerszámok. Általában mindenki boss-
zankodik, ha rosszul készített áru
kerül a kezébe.

Nézzük meg, mi történik ott, ahol
a lakatokat, a zárat, a különböző
vasalásokat, stb. gyártják, — a Fie-
rarul-gyárban!

Mint minden üzemben, itt is a gé-
pek zakatolása töri meg a csendet. A
gépeket szorgalmas munkások
irányítják. Szorgalmas? — Igen ám,
erről beszéljenek a tények. Április hó-
napban a Fierarul-gyár dolgozói ter-
vüket 19,6 százalékkal teljesítették.
Tul. az önköltséget az első negyedév-
ben 5,93%-kal csökkentették. A vá-
lasztékok terén szintén számos ered-
ményt értek el. Ebben az évben az
üzem gyártmányaira nem panasz-
kodtak a vásárlók. Tehát a minőség
is jó. Mi tette mindezt lehetővé?

A pártalapszervezet, a II. pártkon-
gresszus dokumentumainak szelle-
mében, újult erővel, számos kezde-
ményezéssel és konkrét határozatokkal
járult hozzá a termelőmunka
megjavításához. Az első intézkedés
tárgyát a szocialista verseny kisé-
lésítés és alaposabb tétele képezte.
Ez irányban nagyobb figyelmet for-
dítottak az üzembiztonság munká-
jának irányítására és ellenőrzésére.
Havonta minden üzemosztályon
rendszeresen megtartják a termelési
értekezleteket, amelyeken megbeszél-
lik az elmúlt hónap folyamán elért
eredményeket, valamint a hiányoso-
ságokat és javaslatokat tesznek a
következő hónap tevékenységére vo-
natkozólag.

Emellett méltó, hogy az alapszer-
vezet bírja, élen Bulboacă Conrad
titkár elvtárral, a II. pártkongressz-
sus óta konkrét feladatokat jelöl
meg minden párttag részére. A párt-
feladatok világosak, megszabják, mi
a teendője a párttagnak, vagy tagje-
lőnek a munkahelyen. Így például
Greff Eleonora párttag feladata üzem-
osztályán vigyázni a minőség javítá-
sára. Hohn Elena feladata foglalkoz-
ni a gyengébb szakmai képességgel
bíró munkásokkal, hogy így egy
munkás se teljesítsen norma alatt.

Igen hasznos, hogy a párttagok
és tagjelöltek nemcsak áttanulmá-
nyozták a párt II. kongresszusának
anyagát, hanem magukévá is tették
annak előírásait és ezt tények-
kel bizonyítják. Ennek tulajdonítha-
tó, hogy a Fierarul-gyárban minden
párttag és tagjelölt nemcsak teljesíti,
de jóval túl is szárnyalja tervfel-
adatát. Petz Julianna párttag pél-
dálul áprilisban 112 százalékkal, Nan-
te Erzsébet tagjelölt 92 százalékkal
teljesítette túl áprilisi előírásait.
Igy sorolhatnánk végig a párttagok
és tagjelöltek teljesítését. A Fierarul-
gyárban tehát a párttagok példamu-
tatással járulnak hozzá a dolgozók
mozgósításához.

A kezdeményezés sem hiányzik a

kommunisták részéről. Karácsonyi
István mester elvtársat szeretik a
dolgozók. Mindenkinél szívesen ad
tanácsot, igyekszik könnyíteni a
munkát. Számtalan újítást készített,
amelyek bevezetésével hozzájárult a
termelés növeléséhez és az önköltség
csökkentéséhez. Popa Alexandru, a
technikai szolgálat vezetője, tagje-
lőlt. Feladatának tekintni a minőség
javításáért folyó harcot, ez a legfőbb
feladatának. Ugyanakkor azzal is
foglalkozik, hogyan gyarapíthatják az
üzemben a választékok. A közelmúlt-
ban három új termelvény előállításá-
nak módszerét dolgozta ki. Ezeket
eddig importálták. A Fierarul-gyár-
ban tehát a párttagok és tagjelöltek
méltoak a párttagsági címre.

A pártalapszervezet nagy figyelmet
fordít az IMSZ-alapszervezet irányí-
tására is. Ennek tulajdonítható, hogy
az ifjak is rendszeresen teljesítik
tervfeladataikat.

A II. pártkongresszus célkitűzései

valórávalásának érdekében az alap-

szervezet időnként jelentést kér az

adminisztratív vezetőségtől. Így ál-

landóan tájékozik, hol van hiba,

hol kell politikai intézkedést fogana-

tosítani. Áprilisban Retezar Iosif

mérnök, termelési felelős és Berges

Iosif, az ellenőrző szolgálat felelőse,

adtak jelentést a pártalapszervezet

előtt.

A pártalapszervezet a politikai
mozgósító munka sikere érdekében
helyesen irányítja az agitátorokat. A
26 agitátor élenjár a termelésben és
komoly felvilágosító munkát végez a
minőség javítása érdekében.

A Fierarul-gyárban elért eredmé-
nyek tehát annak tulajdoníthatók,
hogy a pártalapszervezet és a párt-
tagok a politikai munkán kívül pél-
damutatóan dolgoznak a termelésben
is. Ennek a politikai munkának ered-
ményeként a Fierarul-gyárban mind-
össze két munkás található, aki ápr-
ilis hónapban terven alul teljesített.
A pártalapszervezet javaslatára ez
év szeptemberében szakképesítő tan-
folyamot indítanak. Így hozzásegít-
lik a dolgozókat, hogy tovább fej-
lessék szakmai színvonalukat s ez-
által biztosíthatassák a termelés növe-
kedését, a minőség javulását és az
önköltség csökkentését.

Megállapíthatjuk tehát, hogy a Fie-
rarul-gyár dolgozói jó uton haladnak
s bárki veszi kezébe az általuk ké-
szített árut, nem vonhatja kétségbe
annak jó minőségét. További mun-
kájukban a gyár dolgozóit, a kom-
munistákat lelkesítse az, hogy a fém-
ipari minisztérium értesítette az üzem
vezetőségét, hogy jó munkájukért el-
nyerték az országos Versenyzsírtól.

Goda István

A világozi képviselők tevékenységéből

A világozi néptanács alakuló ülés-
szaka olyan intézkedési tervet dol-
gozott ki, amelyben minden képvisé-
lő konkrét feladatot kapott. A képvise-
lők vállalták, hogy választókerületük
dolgozó parasztjai első lesznek a
tavaszi mezőgazdasági kampány-
ban, mindenki idejében fizeti be az
őnadót, rendben tartja háza környe-
két.

A néptanács végrehajtó bizottsága,
hogy minél alaposabban irányíthassa
és ellenőrizhesse a képviselők tevé-
kenységét, füzetbe vezette a heten-
ként elért eredményeket.

Az elmúlt időszakban főfeladat a
tavaszi kampány idejében való elvég-
zése volt. Az esős időjárás, a külön-
ben vízzel borított földek felszán-
lása, bevetése nehéz feladat elé állí-
totta Világos dolgozó parasztjait. A
képviselek nap, mint nap fokozott
munkára mozgósították a lakosokat.
A község pártalapszervezete, kerüle-
tenként, agitátorokat osztott be a
képviselek mellé a munka jobb meg-
szervezése érdekében.

Bak György, a 15. számú választó-
kerület képviselője még április 1-én
hazafias versenyi kezdeményeztet,
amelybe a legtöbb választókerület
dolgozó bekapcsolódott. A verseny-
ből Vostinar Dumitru, Bak György,
Balta Marin képviselők kerületi ke-
rületük elsőként.

Kern Antal — akinek kerületé
szintén az élenjárók közé sorolható

— minden nap felkereste választóit,
tanácsot adott a talajvíz eltávolítása
érdekében, a választóival tartott gyű-
léseken vitatta meg a legfontosabb
tennivalókat.

Nem minden választókerület képvise-
lője büszkélkedhet hasonló
eredményekkel. Tichel János, a 14.
számú és Cizmădie Ioan, a 39. szá-
mú kerület képviselői nem mozgósít-
ták idejében kerületük dolgozó
parasztjait és nem használták fel
minden lehetőséget a munkaidő és
munkafeltételek helyes kihasználásá-
ra.

A világozi képviselők nagy többsé-
ge becsületbeli kötelességének tekinti,
hogy kerületük lakosai idejében be-
fizessék az őnadót. Felvilágosították
választóikat, hogy az őnadó a közér-
deket szolgálja, ennek felhasználásá-
val községüket, tisztebbé. Zirner
Mária képviselő az 1. számú kerület-
ben elérte, hogy körzetében 94 szá-
zalekben befizették a lakosok az őn-
adót, Cloban Dumitru kerületében
pedig 68 lakos közül csak kettő mar-
adt hátralekban.

A világozi képviselők eddigi tevé-
kenysége csak kezdet. Munkájukat ki
kell terjesztienők a néptanács által
indított valamennyi akcióra. A jelen-
legi időszakban a kapálási, gyomlá-
si és egyéb időszerű mezőgazda-
sági munkák elvégzésére mozgósítják
kerületük dolgozó parasztjait.

K. A.

Sok szépet lehet-
ne írni a I. Ran-
ghel-gyár ifjurmunkásairól, akik nap-
ról-napra szob eredményeket érnek
el a termelésben. Megemlíthetünk a
14. számú IMSZ-brigád tagjait, akik
a múlt hónapban 76 százalékkal tel-
jesítették tervüket, vagy Szűcs And-
rást és Kiss Lajost, — átlagban 150
—200 százalékos tervteljesítéssel je-
lentkeznek — és még sok más ifjút.
De most nem ez a célunk. Arról a
négy ifjú esztorgályosról szólnunk
most, akik hanyagságuk, fegyelme-
zetlenségük, rossz munkájuk által
váltak immár nevezetessé.

Ismerjük meg őket közelebbről.

★

Galbács Imre néhány hónappal e-
zelőtt, amikor bekerült a gyárba,
olyan jól indult, hogy Horváth Pál,
a főmester így vélekedett róla:

— Ebből a fiúból olyan esztorgály-
ost faragunk, amilyen nincs még
egy a fiatalok között.

Mert Galbács Imre annyi ambició-
val, munkaszeretettel és tudniakarás-
sal kezdett dolgozni, hogy azt látva,
örült az ember szíve. Fegyelmezt
volt, pontos a munkában s ha egy-
szer megmutattak neki valamit, azt
nem kellett meggyász megmutatni.

Természetesen, hogy sokat vártak tő-
le — és a főmester jogosan számí-
tott arra: rövidesen ő lesz a legjobb
a fiatalok között.

De ez a szép, sok jóval kecsselető
nekibuzulás aránylag rövid ideig —
csak két hónapig — tartott. Galbács
Imre aztán rátért arra az útra, amely
a jelenlegi magatartásához veze-
lett.

Ez pedig így kezdődött:

Egy napon azzal a kéressel állt
elő: adjanak neki háromnapos szabad-
ságot, hogy elutazhasson Nagyvá-
radra, beszerezni valami iratokat.
(Ugyanis ott lakott eddig az apjá-
ról, csak nemrég költözött Aradra az
édesanyjához).

Nem volt miért kételkedni szava-
iban, hiszen szorgalmas, becsületes,
szavahihető embernek ismerték. Té-
hát elengedték.

Ezt az első szabadságkérését köve-
te a második, a harmadik és így to-
vább... Most ezért, most azért kell
Nagyváradra utaznia; most ezt, most
azt kell elintéznie. Mindig akadt va-
lami sürgős, elintézésre váró ügye.

Es ezzel a szabadságkérésekkel
egyidőben a munkájában is változás
állott be. Kezdeti rosszul, hanyagul
dolgozni. Ez előbb-utóbb feltűnt a
körülötte dolgozó elvtársaknak és ar-
ra engedett következtetni, hogy a sok
„sürgős elintéznivaló” és a hanyag
munka között szoros összefüggés van,
am nemcsak a be is bizonyosodott.

Galbács Imre apjától megtudtuk,
hogy a fia csak egyszer volt nála
Nagyváradon.

Nem adtak több szabadságot neki.
De ha nem adtak, vett ő magának.
Ezután már minden bejelentés nélkül
kezdetl kimaradozni. Előbb csak egy-
két napot, az utóbbi időben azonban
már egy teljes hetet hiányzott igazó-
latlanul. Amikor ismét munkába állt,
azt mondta, hogy beteg volt, majd
hogy orvosi bizonyítványt. Ez azonban
csak ígéret maradt.

Hogy merre jár, mit csinál ezeken
az önkényes szabadnapokon, azt pon-

JAVITHATATLANOK...?

tosan sem a gyárban, sem otthon nem
tudják. Csak annyit tudnak: gyöngé-
jévé vált a lovaglás. Minden nap ki-
megy Ujradra lovagolni. Megtör-
tént az is, hogy olyankor, mikor bent
kellett volna lennie a munkahelyen,
a városban látták lovagolni.

Galbács Imre a keresetét sem adja
haza rendesen. Az édesanyja előtt el-
tagadja, mennyit keres. Különben is
nincsen megelégedve a fizetésével —
kevesli. Dehát mi az, amiért több fi-
zetést vár? Semmiért csak semmit
kaphat.

HASONLÓ A VISELKEDESE a
huszéves Pílan Ioannak. A különbség
csak annyi a kettőjük története kö-
zött, hogy Pílan már két éve van a
gyárban és hozzá soha nem fűztek jó
reményeket. Mindjárt az első pillá-
natban úgy mutatkozott be, amilyen-
nek most megismerjük.

Pílan Ioan rosszul dolgozik, ha-
nyagul, sejtet a munkája. Tervét
sem teljesíti soha. Ezen ne is csodál-
kozzunk, akinek annyira kenyerre az
igazolatlán hiányzás, mint neki, an-
nak nem marad ideje tervteljesítés-
re is.

Sokat hiányzik igazolatlanul —
esetenként egy-két napot. Megtörtént
azonban az is, hogy egy héti fejeje
sem nézett a gyárnak. Most három
hete pedig bejött, lecsengette a cse-
getőlapját, aztán sarkonfordult és
elment. Persze, a dolog kitűnődött.
Megrovásban részesült. Beszélt vele
az igazgató, a káderes, a mester s
az apját is értesítették, — de hiába-
valónak bizonyult minden: ő tovább-
ra is csak a régi maradt.

Pílan Ioan a mester utasításait sem
tartja tiszteletben. Ha például Szün-
der János mester beállítja a gépet s
megmagyarázza, hogyan dolgozzon,
látszólag meghallgatja, de amikor
magára marad, eltér az utasítástól,
visszaállítja a gépet és dolgozik úgy
tovább, ahogy éppen a kedve tartja.

A MASIK KÉT szóbanforgó ifjú
szintén esztorgályos: névszerint Flo-
ruț Ludovic és Ruja Petru. Az első-
bí rendesen jár be a gyárba. Nem
hiányzik. De amit a főmester mon-
dja: nem dolgozik. Az a kevés is
rossz, amit megcsinál. S ha szólnak
ezért, még neki áll följebb. Nem
hallgat a mesterre, visszafelcsel. Fe-
gyelmelzen a munkában.

„Es ez már így tart két éve,
mióta a gyárhoz került.

Az utóbbi, Ruja Petru, rossz mun-
kája szintén igazolatlan hiányzások-
kal párosul. Sokat hiányzik és főleg
szombati napokon. Ott fegyelmi bü-
ntetésben is részesítették. Akkor min-
dent megígért: hogy soha többet nem

hiányzik s nem ke-
rül ki sejtet a kö-
zéből. De az ígéret nála is csak ígé-
ret maradt, ő pedig a régi.

★

Sokat foglalkoztak már eddig ezek-
kel az ifjakkal. Próbálták megnevel-
ni, a helyes útra vezetni őket. Beszélt
velük Szünder János mester, Horváth
Pál főmester s a pártalapszervezet
részéről Botos András technológus,
— de nem sok eredményt értek el.
Galbács Imre és Ruja Petru igénynek
fűt-fát. Floruț Ludovic visszafelcsel,
nem ismeri el hibáit. Pílan Ioan pe-
dig konokul hallgat — és mindent
csinál úgy mint azelőtt.

Ezekután nem csoda, ha úgy kez-
dik elkényyelni őket, mint javitha-
tatlantokat, akikre soha nem lehet ko-
molyan számítani.

De vajon tényleg javithatatlanok,
teljes egészébenők a hibásak abban,
hogy idáig jutottak? Vizsgáljuk meg
tűzetesebben.

A fentemlített elvtársak valóban
minden tőlük telhetőt elkövettek,
hogy megneveljék őket. De mit tett
ennek érdekében az IMSZ szervezet,
amelyre főfeladatként hárult volna
ez.

Tulzán nélkül mondhatjuk: semmit.
Az esztorgályos részleg IMSZ alap-
szervezetének titkára, Ardeleanu Ioan,
a szervezet részéről reáruháló felada-
tok közül még a legelőmbbeket sem
végzi el rendesen. Így a tagsági díj
begyűjtésében mindig az utolsó, a
gyári IMSZ bizottsági gyűlésekről
hiányzik, s a munkatervét sem készíti
el rendesen. Hogyan történne mással,
ha még ezekre sem „képes”.

Császár János, a gyár IMSZ bi-
zottságának titkára így vélekedik ró-
la: hanyag, nemtörődöm ember.
Akármint kérünk tőle, mindenre azt
mondja: „nem tudom megcsinálni,
nem hallgatnak rám az emberek...”
és így tovább.

Nem véletlen, hogy éppen az esz-
torgályos részlegen, — ahol Arde-
leanu Ioan az IMSZ titkár — műkö-
dik a leggyengébben az IMSZ bri-
gád, amelyet már fel akartak osztá-
ni s nem véletlen az sem, hogy a
név legfeljebb mezelebbre íjtus is írt
találjuk. Ahol gyenge a szervezett
élet, ott nem is lehet másképp. S hogy
igy van, hibásak ebben a gyári IMSZ
bizottság tagjai és maga a titkár,
Császár János is. Ok látták Ardelea-
nu hibáit, de megelégedtek a tények
ieszőgésével. Ennél tovább nem
mentek. Pedig, ha másként gondolkoz-
nak és többet törődnek Ardeleanu
Ioannal és szervezeti munkájával, ta-
lál az említett négy ifjú esztorgá-
lyosról sem mondanák ma már azt,
hogy „javithatatlanok”.

Izsák András

Ma nyílik meg a Goya grafikai kiállítás

Vasárnap, május 20-án nyílik meg
a tartományi muzeumban a Goya
grafikai kiállítás, mely a XVIII. szá-
zad végén élt híres spanyol festő és
rézmetsző 106 eredeti metszetét tar-
talmazza. A kiállítás teljes egészében
bemutatja a háború borzalmai cí-
mű 80 metszetről álló sorozatot.
A Goya kiállítás a földszinten,

míg a Pataky Sándor gyűjtemé-
nyes kiállítás a képtárban tekinthető
meg.

A muzeum és a kiállítások kedden,
pénteken és vasárnap 10—13 és 17—
20 óra között látogathatók.

Bejárat a Dragalina körúti kiská-
pun és a park felől.

A hét nemzetközi eseményeiből

Sokszor, de sohasem elégszer ír-
tuk le az országok közötti kapcsola-
tokról szólni, ezt a szót: bizalom.
Most ismét a bizalom szót kell olyan
várszatos erkényt említeni, mely
mint a mesebeli „Szezámm” elhang-
zása, feltárja a béke felé vezető
utat elzáró sziklafalat, megnyitja a
népek előtt a békes együttműködés-
ből fakadó boldog élet kincsestárát.

Nem kétséges, hogy az elmúlt hét
eseményei közül az országok közöti
bizalom helyreállítása szempontjá-
ból is beláthatatlan magasságra csu-
csosodlik

a szovjet kormány nyilat-
kozata a leszerelés
kérdéséről

Hírközlő szerveink röptették vi-
lágá a hírt, hogy a szovjet kor-
mány, amely, mint ismeretes, a múlt
évből 640.000 főtől csökkentette a
fegyveres erői állományát, újabb
1.200.000 katonai leszerelését hatá-
rozta el, intézkedett a szovjet hadse-
reg katonái iskolái egy részének fel-
oszlátása, 375 hadihajó megőrzési
állományba helyezése iránt. Ugyan-
csak elhatározta a szovjet kormány a
katonai költségvetési előirányzat
csökkentését és a leszerelt katonák
bepapcsolását az ipari és mezőgaz-
dasági termelőmunkába.

Történelmi jelentőségű esemény ez,
melynek messzemenő következményei
ma még beláthatatlanok. Ahhoz, hogy
képet nyerjünk a szovjet nyilatkozat
horderejéről, néhány pillanat alatt
gondoljunk át kell futnunk azokat
az előzményeket, melyek odavezettek,
hogy a szovjet kormány a leszerelés-
ről szóló nyilatkozat indoklásál kö-
zött leszögeztesse: „Kialudtak azok a
háborús tüzfészek, amelyek nemrég
még azzal fenyegettek, hogy egy
újabb világháborús gyújtópontjává vá-
lnak”.

Miként aludtak ki a háborús tü-
zfészek? Ugy, hogy a szovjet kor-
mány fátározásai nyomán megszű-
letett a genfi szellem. Ugy, hogy N.
A. Bulganyin és N. Sz. Hruscov
belgrádi látogatása idején sikerült
elfűntetni a rágalommal szított bi-
zalmatlanságot Jugoszlávia és a
Sovjetunió között. Azáltal, hogy a
szovjet vezetők személyes példájuk-
kal igazolták az államférfiak közvet-
len kapcsolatának hatékony hozzájár-
ulását a nemzetközi ellentétek csök-
kentéséhez.

Az indiai, burmai és afganisztáni
látogatások tisztázták Azsia legna-
gyobb országainak állásfoglalását a
békes egymás mellett élési kér-
désében. Ezért hangzottja a
szovjet kormány a leszerelés
kérdésében tett nyilatkozata:
„A nemzetközi együttműködés
híveinek hadállásai minden ország-
ban erősödnek. Kialakult egy nagy
békeövezet, amely nagy és kis álla-
mokat foglal magába és fölélteti a
földgölgvő népességének többségét”.

N. A. Bulganyin és N. Sz. Hruscov
Angliában tett látogatása alkalmával
szerezett tapasztalatai pedig
feljogosították a Szovjetunió kormá-
nyát annak megállapítására, hogy
„A francia és angol nép, csakugy,
mint a Szovjetunió népei, valamint
a többi békeszerető európai állam
népei, nem akarnak háborút”.

Nyilvánvaló, hogy Amerika népe
sem akar háborút. Ezzel szemben bi-
zonyos amerikai körökben nagy riad-
almat keltett a Szovjetunióval és az
újabb lépése a leszerelés útján. A
háboruban érdekelték ugyanis min-
den eszközzel elkeztek az ENSZ ke-
retében beüli akadályozni a leszerelés
megvalósítását, mert ettől elsősor-
ban a fegyvergyár-részesvények árai-
nak zuhanását várták. Erthető tehát
remült kapkodásuk, amely a Szovjet-
unió nyilatkozatát követte. Félünk
nem volt alaptalan, mert a békekila-

lások növekedése érezhető volt a
newyorki főzsdén.

A főzsdé-körök segítségére sietett
Wilson amerikai hadügyminiszter és
Radford tengeragy, amikor az egyik
szénatási albizottságban ellétek és
„csapdának” nyilvánították a szov-
jet kormány nyilatkozatát. Más ame-
rikai körök, így a szenátus külügyi
bizottságának egy csoportja viszont
annak az aggodalmuknak adtak ki-
fejezést, hogy „A Szovjetunió nyilat-
kozata fegyveres erőinek csökkenté-
sére vonatkozólag, növelni fogja a
Sovjetunió befolyását és tekintélyét
a semleges országokban s még job-
ban meggyengíti a NATO szerveze-
tét”. George, a szenátus külügyi bi-
zottságának elnöke azonban olyan
„örvendetes” jelenségnek minősítet-
te a fegyveres erők csökkentésére
irányuló mozgalmat, amelynek „nem
szabad háttartóitani alapos értéke-
lés nélkül”.

Egészen más fogadtatásban része-
sült a szovjet kormány nyilatkozata
Nagy-Britanniában. A Daily Express
például a következőket írja: „A szov-
jet kormány határozata azt mutatja,
hogy a Szovjetunióban növekszik
a békebe vetett bizalom. Az angol
kormánynak bátoritania kellene az effa-
ta akciókat s a brit fegyveres erők
létszámának azonnali csökkentésével
kellene válaszolnia a szovjet gesz-
tura”.

Ez annál inkább rokonszerves len-
ne angol politikai körökben, mivel
MacMillan pénzügyminiszter éppen a
napokban jelentette ki a külföldi sajtó
egyesületének londoni vilásgregge-
liján, hogy Nagy-Britannia nem bir-
ja el a végtelenségig a jelenlegi ka-
tonai költségvetést. A pénzügy-
miniszter arról panaszkodott, hogy
Anglia csaknem kétszer annyit költ
katonai célokra, mint az európai gaz-
dasági együttműködési szervezetben
részesvő államok. „Olyan verseny ez

— mondotta taláiban Mac Millan —,
mint amikor a futók egy puskával a
vállukon szaladnak, csupán egy futót
terhel két puská”.

Ezek után nem csodálatos, hogy
Eden miniszterelnök az alsóházban
megelégedéssel beszélt a szovjet le-
szerelési határozatról és az sem, hogy
több, mint ötnyolc laburista képviselő
közös nyilatkozatban szögezte le:
„A szovjet kormány lépése azt Iga-
zolja, hogy a Szovjetunió gazdasági,
szociális és politikai téren kíván ve-
senyezni a Nyugattal és nem katonai
felkészültségben”.

A francia lapok közül csupán a Le
Monde cikket idézzük: „Ez a nyilat-
kozat, amely éppen akkor hangzott
el, amikor Guy Mollet és Pineau
Moszkvába érkeztek, hogy a szovjet
vezetőkkel a békes egymás mellett
élés tartósabb alapokra helyezése ér-
dekében tárgyaljanak, újabb lépést
jelent a nemzetközi feszültség eny-
hítésének útján”. Még csak egyetlen
mondattal szeretnénk alátámasztani
meggyőződésünket, hogy a békesze-
rető népek körében osztatlan örömet
keltett a szovjet kormány leszerelési
nyilatkozata. A Manchester Guardian
bonni tudósítója ugyanis hangsú-
lyozza, hogy a bonni kormány ellen-
ségeen fogadta a szovjet kormány
leszerelési nyilatkozatát. Ami pedig a
revans-éhes bonni köröknek nem tes-
szik, az kétségtelen a béke ügyét
szolgálja. Nincs inyükre a háborús
köröknek

Suy Mollet francia
miniszterelnök és Chris-
tian Pineau külgy-
miniszter moszkvai
látogatása

sem.

Szombaton fejeződtek be Moszkvában

MI ÚJSÁG ARADON?

SIKERÜLT! MŰKÖDIK AZ ÚJ HÁNTOLÓ ESZTERGAPAD

MEGKEZDŐDÖTT A SOROZATGYÁRTÁS

ELKESZÜLT! Hosszu hónapok verejtékes munkája eredményeképpen ott áll belőnk a gyárban a Ranghegy gyár legújabb terméke, a tizenhét méter hosszú, 12 tonna súlyú hatalmas hantoló-esztergapad prototípusa.

Néhány nap előtt a nehézipari minisztérium szakértőinek küldötsége utazott Aradra, hogy megvizsgálja, megfelel-e a hantoló-esztergapad prototípusa a követelményeknek.

Olteanu Teodor, az aranyosgyéresi Sodronyipar főmestere állt meg ezen az emlékeztető napon a gép előtt. A Sodronyiparnál ugyanis működik külföldi hantoló-esztergapad és éppen ezért a főmester ismeri a gép kezelését.

Nyugodt mozdulattal nyúl a kapcsolókhoz. A gép halk duruzsással megindul. A kések hantolják a hosszú-hosszu fémrudat. A bizottság tagjai és a gép alkotói, szinte lélegzétvesztéssel figyelnek. Az esztergapad szépen, simán, egyenletesen, hiba nélkül működik. A győzelem szivdobbanó érzése lesz urrá mindenkit felett. Sikert! Ime meg egy gép, amelyet itthon gyártunk és ez is felveszi a versenyt a külföldiekkel.

Eppen erről beszél Szabados Tiharmér technikus, akinek Jantó Béla főtervezővel és Huszágh Lajos mérnökkel együtt része volt a gép megalkotásában. Segített a szerelésnél is. Amikor beszélgetünk, akkor is a gép körül forgolódik, majd elmondja:

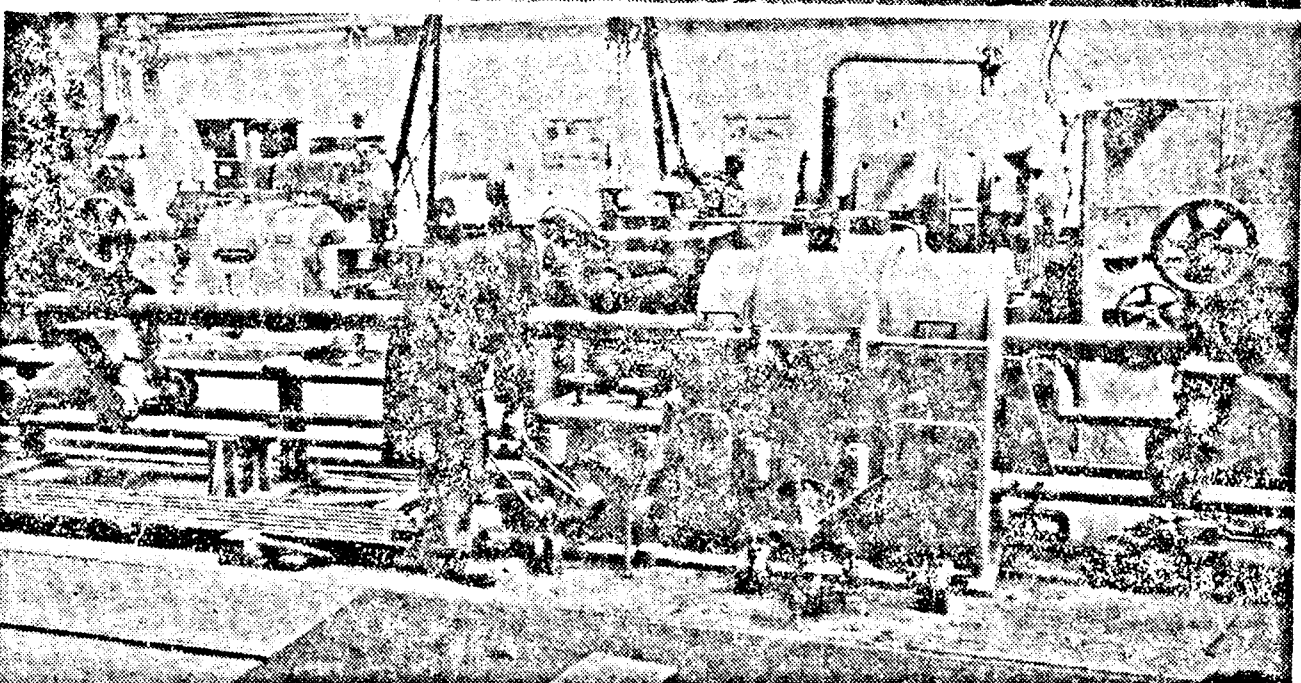
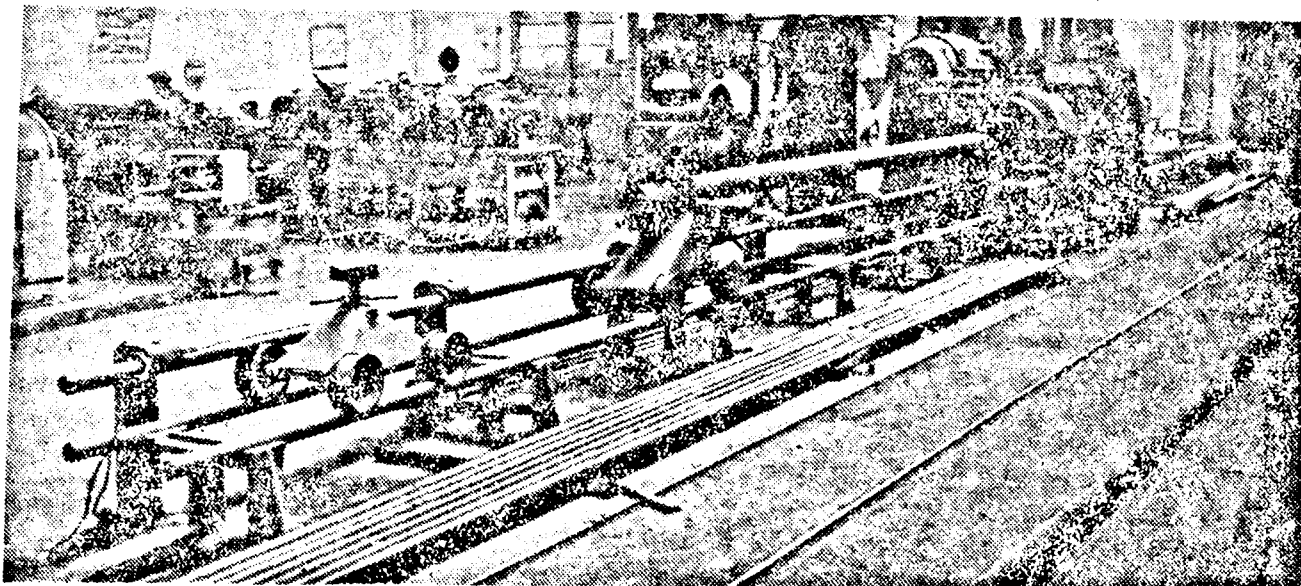
— Az új hantoló esztergapad képes arra, hogy negyven millimétertől száznyolcvan milliméterig terjedő átmérőjű fémrudakat hantoljon. A német hantoló-esztergapadoknál az említett átmérőjű anyagok megmunkálásához három gép beállításra szükséges. Ebből is kitűnik, hogy a Ranghegy gyár új alkotása sokkal univerzálisabb...

üzemek szakértői is megjelentek. Gyűlésen elemezték a tapasztalatokat. Erről jegyzőkönyv tanuskodik. A prototípus hitelesítése N. G. Poltoracki szovjet szakértőnek 1954-ben Moszkvában megjelent könyve alapján történt.

Beszélgeltünk Nicolin Iosif elvtársal, a Ranghegy szerszámgépgyár igazgatójával is. Az igazgató, aki természetesen boldog, hogy munkaközösségének sikerült ismét nagy győzelmet kiharcolnia a szerszámgépgépipítés frontján, kérésünkre a következőket jellemezte a gép működését:

— Erdekies megemlíteni, hogy a resicai és a vajdahunyadi küldöttek a hitelesítés során bejelentették: az eddig használt gépekkel kapcsolatban általában 0,3 milliméteres pontosságot kaptak, ami megfelel a minőségi követelményeknek. Az új hantoló esztergapad prototípusa 0,01 milliméteres pontossággal működik. Ez pedig sokszorosan felülmúlja a külföldi gépekénél elért legjobb minőségi munkát...

Most pedig vessünk egy pillantást az itt megjelent képekre. Fogalmat alkothatunk arról, hogy milyen egyszerű teljesítményt végzett a gyár munkaközössége. A hantoló-esztergapad sorozatgyártása megkezdődött és a prototípus sikere hirdeti, hogy újabb és újabb olyan gépeket tudunk gyártani, amelyeket ezelőtt külföldről vásároltunk. Ez pedig nehéziparunk győzelme! (m. s.)

A TEBA gyár építkezésénél

1600 éves szabad dák település maradványait ásták ki

gel kapcsolatban, amely elsősorban a történetekre tartozik.

...A gyár udvarán mélyre ástak a munkások, hogy elhelyezzék a különböző csöveket, csatornákat. Asz közben, közel három méter mélységben az egyik munkás szerszáma kemény tárgyra ütközött. Gondosan ástak tovább és csakhamar felszínre került egy kerámia-urna. A felfedezésről nyomban értesítették a tartományi múzeumot. Dörner Egon múzeológus a helyszínre sietett. Megvizsgálta a kiást urnát és már a felületes szemlelődé után megállapította, hogy szabad dák település nyomait fedezték fel a munkások ása. Tovább kutattak és felszínre került a sok répről ismert, de eddig csaknem teljesen el állapotban lévő korso és urna is.

A leleteket beszállították a régészeti múzeumba, ahol a fényszenes csillogó üvegszekerényekben találunk majd helyet a tárgyak, amelyek sok-sok évszázadon át a föld mélyében pihentek s amelyeket a valaha itt élő dák törzsek használtak.

A leletekről beszélgettünk a régészeti osztályon Dörner Egon múzeológussal:

— Megállapítottuk, — mondotta — hogy a gyár területén kiást tárgyak az időszámításunk utáni első négy évszázad valamelyikéből származnak. Úgy a leletek anyaga, mint színe és az edényeknek ko-

ronggal történt technikai előállítás bizonyítja megállapításunk helyességét. A leletek jelentősége abban áll, hogy Aradon még nem sikerült ennyire épségben felszínre hozni a szabad dák törzsek jelenlétét igazoló használati tárgyakat. Ez is megerősíti, hogy Dácianak a rómaiak által történt meghódítása után a lé-

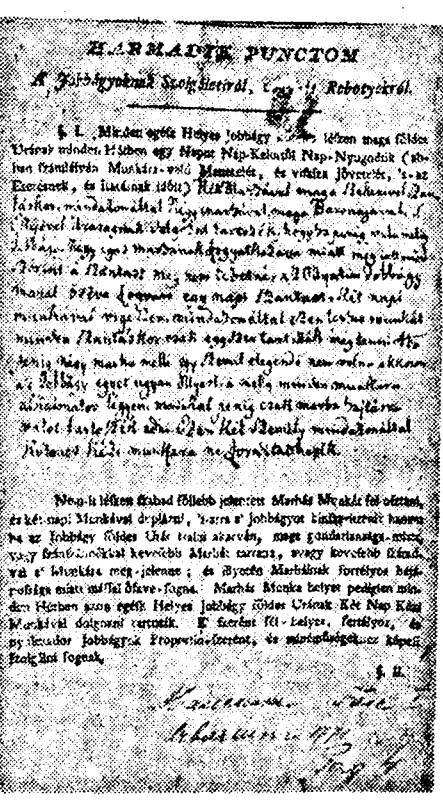
Ujabb dokumentumokat fedeztek fel a történészek

Glick Jenő és Kovács Géza aradi történészek az Akadémia megbízásából tanulmányt írnak az 1848-as parasztmozgalmakról. Az ezzel kapcsolatos kutatómunka egész sor újabb dokumentumot hozott felszínre.

A XVII. század végén végbement Habsburg-hódítás egyik következménye volt, hogy a bécsi udvar és a nemesség harca kieleződött a jobbágyság kizsákmányolásából származó termékek elosztása felett. Az udvar csökkenti akarta a földesuri terheket, hogy mind több adót szedhessen. A nemesség az adót akarta leszállítani, hogy többet csikarhasson ki a jobbágyságból. Ennek a harcnak a keretében Maria Terézia 1765-ben kiadta híres rendeletét, amely a jobbágyság szolgáltatásait bizonyos általános formák szerint rendezte. Ennek keretében 1771-1774 között Arad-megyében is bizottságok jártak végig a falvakat és a megállapított négy csoport egyikébe sorolták azokat. Erről urbáriumot adtak ki. Képünk, az urbárium egyik oldala, a jobbágyságnak a földesurak iránti kötelezettségeit tartalmazó rész kezdetét mutatja be. Az aradi Kulturpalota könyvtárában megtalálható vala-

giók nem kelték át a Maroson és a folyó jobbpartján szabad dák települések voltak, amelyeket nem tudtak leigázni a hódítók. Ezzel kapcsolatban érdemes megemlíteni — fejtezte be fejtegetéseit a muzeológus —, hogy 1953-ban Szentannán is feltárták egy szabad dák település nyomait.

mennyi falu urbáriuma. Ezek felbecsülhetetlen kincset jelentenek a történelmekutatás szempontjából, annál is inkább, mert eddig nem használták fel a dokumentumokat.

EGY POHÁR VIZ

Harmadszor is megkondul a gong. A teremben elül a zaj. Felgördül a függöny és két és fél évszázaddal repülünk vissza a múltba a képelet szárnyán Stuart Annának, Anglia királynőjének udvarába.

A múlt század eleji francia írónak, Scribenek, az aradi színház rendezőinek és színészeinek jóvoltából feltámadnak a rég elhalt való és költött személyek, érdeklődéssel és élvezettel figyeljük a bájos kis történetet. Lehull a zöld bársonyfüggöny. Viharos tapsra csapódnak össze a te nyerek. Jutalom és elismerés ez a szép, tanulságos, szórakoztató estér.

HOGY MI?

TESSÉK ELDÖNTENI!

A kevésbé érdekelt városi lakosok közül sokan nem tudják, hogy városunk egyik legszorosabb peremén foglal helyet az állatklinika épülete. Az intézmény osztályai előtt kanyargó hosszú sorokban nyugodtan várakoznak a nagyon türelmes betegek. Ez a látkép azonban nem érdekes, mert ugyanezt bármelyik állatklinikán láthatjuk.

Sokkalta érdekesebb az, hogy a klinika udvarán van egy... (minek nevezzük?) ...egy... valami.

Hogy mi? Itt van az eredeti felvétel. Tessék eldönteni!

Tehén? Elhamarkodott megállapítás, bár Dolfinak is ez a véleménye, pedig ő ugyancsak szakértő. Ki ez a Dolfin azonkívül, hogy szakértő? A klinika fajbírája. Sulya több mázsa, talán a kellenél is több, egyéb jó tulajdonsága pedig az, hogy megrögzött antialkoholista. Annira az, hogy amennyiben valaki ittas vagy félaltas (a további változatok: spicces és félspicces, stb.) állapotban megközelíti ödöltségét, legyen az akár válogatott nehézsúlyú birkozó, olyan könnyűen eltapítja a falhoz, hogy az illetőnek örökre elmegy a kedve az italboltjáról. De nem az alkoholizmus gyökeres gyógyítását célzó gyógymódról van szó, hanem ama bizonyos valamiről, amelyről Dolfinnal együtt feltételeztük, hogy egy tehenet ábrázol. Figyeljük jól meg ezt a képet:

...Aradon először, 1817-ben, a mostani I. C. Frimu-utcat követték ki. Addig az említett utcában esős időszokban csizmaszárig érő sár nehezítette a közlekedést.

...az 1848-as forradalom leverése után a „Vaslakat”-házban tartózkodott az osztrák politikai rendőrség és a házban kínózták a forradalmárokat jelentős részét.

Szükséges tudnunk, hogy ez a kép ugyanazt a tehenet ábrázolja, mint az előbbi, csak oldalnézetből. A tehen oldalán jól látszik egy ablak körvonala. Ezen az ablakon szokott szellőztetni ama kisborjú embrió, „aki” jöbörként lakja a tehenet. Maga a tehen pedig vasbetonból van s több élet szolgát.

Először is egy rendes, élő tehen illúzióját kelti a járókelőkben, de ezt a célt csak Dolfin esetében szolgálja, s a vasbeton felépítés költségeinek indoklása épp Dolfin felesleges mázsáiban keresendő. Az emberi füllel gyűjtött spermát a klinika laboratóriumában Tátra-székényben mélyhűtéssel tartósítják, s mesterséges megtermékenyítés útján Dolfin jó tulajdonságait átszármaztatják az Arad környékén legelésző tehenek mellő utódaira. Nos hát nem újság ez Aradon? Az a tudományos eljárás, amely néhány évvel ezelőtt sokaknak kétkedő mosolyt varázsolt arcára, ma már érzelhető valóság. Hja kérem, a viccek megszokottosodnak, de a tudomány halad.

Ami pedig a műtehenet illeti, meg kell állapítanunk róla, hogy mesterien összekapcsolja az oktatást a termeléssel, amennyiben didaktikai célok szolgálatába is elszegődött szemléltető eszközi minőségben.

Nézzük meg az alábbi képet:

Minden tiszteltünk Caesaré, de nem az ő születésének az állatvilágba átlátható reprodukciójáról van szó. Csupán arról, hogy a rongyból készült embrió friss levegő után vágyott. Ezt a rongybriót ugyanis a professzor különböző abnormalis feköcsbe helyezi és a jövő állatorvosainak tapogatás útján meg kell állapítaniuk a diagnózist. Ebben az esetben a páciens türelmes, nem bög, nem dő, egyszóval nagyon jól viselkedik, mert ezt vascsontváza és betonizomrendszere biztosítja.

Természetesen az állatklinikán egyéb újság is van, de erről majd máskor.

k. t.

Tudja-e hogy...?

...Aradon végezte középiskolai tanulmányait Paál László, a magyar tájképfestészet legnagyobb mestere. Arad jelentette számára a tanulói évek idejét, az első irányítókezetek, a népszerűtlen Böhm Pál tanítását és az ennél is maradandóbb, jelentősebb élményt: Munkács Mihály megismerését és barátságát.

...városunk egyik művészi értékének, a Kulturpalotának építését 1913-ban fejezték be.

...az aradi 48-as múzeumban található Petőfi Sándor kardja.

...1849 augusztus 7-én járt városunkban Nicolae Bălcescu, hogy beszélgetést folytasson Kossuth Lajos-sal. Látogatása eredményeként szolgáltatta vissza az Avram Iancu ellen küldött forradalmi sereget.